

Derde graad of zeevaart :zeker een rondje Noordzee

Alex verhaalt hier de derde graad die hij eind juli heeft gemaakt met ons vlaggenschip den Toni.

A happy crew is a well fed crew" is mijn moto voor de derde graad. Vers gekookte maaltijden; geen vacuum en geen diepvries. Dit geeft vaak aanleiding tot gemor bij de voorbereiding (de meeste willen moeder de vrouw het werk laten doen en hun eigen inbreng beperken tot het gasvuur aansteken - weliswaar al een serieuze uitdaging op zichzelf voor sommige cursisten), maar iedereen is uiteindelijk tevreden met het resultaat. "Het goed eten heeft zeker bijgedragen tot de positieve sfeer aan boord" zei iemand de laatste dag. Vandaar de titels van de volgende paragrafen. Het moet gezegd zijn dat er enige ontgoocheling was over de kwaliteit van de wijn, vooral voor de ex-cursisten van Jan, die natuurlijk champagne gewoon zijn.

Salade Niçoise

Blindelings de instructies van Marc Smekens volgend (derde graadsinstructeurs zijn dan ook de meest gehoorzame en autoriteitsgetrouwe mensen) begeven wij ons op 28 juli naar Duinkerque; opkruisend tegenstroom kwestie van de toon te zetten. Eigenlijk komt dat goed uit want die eerste dag is bedoeld als een "shake down", zien of alles behoorlijk werkt en zien welk vlees je letterlijk "in de kuip" hebt. We komen meteen te weten wie voor ons aan deze cursisten les heeft gegeven, want iedere opmerking wordt spontaan gevolgd door "maar we hebben dat zo geleerd van....." Geen paniek, ze doen niet alles verkeerd hé, maar ik was toch verwonderd te vernemen dat het verwittigingsbevel "boom" tijdens het gijpen het bevel is om de grootzeilschoot te lossen...(en dus de giek de verkeerde kant uit te sturen vanwaar hij, even later, met groot geweld terugkeert en de definitie van crew in mijn Amerikaan zeilwoorden boek - crew - heavy object used to dampen sudden movements of the boom - illustreert). In Duinkerque wordt er voor het eerst gekookt. Vers bereide Salade Niçoise. Er wordt ontdekt wat een "cable" is en de overtocht wordt voorbereid.

Stoofschotel van rijst, courgettes paprika en gekruid gehakt

Voor 3 van de vier cursisten de eerste oversteek van het Kanaal. Weer aan de wind zeilen om na 8 uren Dover te bereiken. Dover is een drukker haven waar de verkeersleiding jachten met evenveel respect behandelt als ferry's, een verfrissende ervaring voor wie de Oostendse "service" gewoon is. "'k Zyn 'k ik madame soleil nie wè" klinkt hier "Please proceed and follow the fast ferry through the east entrance, sir". Het onthaal van de Britse marina's is ook iets waar we veel kunnen uit leren. Vriendelijk, volledige informatie en meestal een reductie voor zeilscholen. Buiten koken is debriefen een belangrijke avondactiviteit. De cursisten krijgen altijd eerst het woord en dat schijnt goed te werken; de kleine irritaties die op termijn problemen kunnen worden, komen zo gemakkelijk naar boven. Vragen als wat heb je geleerd, want deed je het liefst, wat wil je liever niet meer zien helpen de discussie op gang brengen.

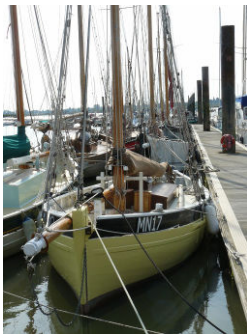
Conchilietti al mare

Maandag is een kalme dag; een korte trip naar Ramsgate, maar wel binnen de Goodwin Sands dus toch een ernstige navigatie en een ideale voorbereiding voor het kruisen van de Thames de volgende dag. In Ramsgate laten we fok 3 herstellen en naaien we de onderste zeillat met takelgaren vast in haar zakje. We zijn het erover eens dat vastgeknoopte latten, met een gaatje in de zeillat beter zijn. Mijn pogingen de cursisten te overtuigen dat deze mankementen door Eric om didactische redenen zijn ingebouwd schijnen niet te overtuigen. In Ramsgate wordt de eindsplits en de oogplits aangeleerd en ingeoeffend. ....Conchilietti al mare.

Wok van tofu en courgette met provencaalse kruiden

Op dinsdag komt het ernstige werk.

De Thames kruisen is een serieuze rekenoefening waar zowel diepte als stroming van groot belang bij zijn, maar de echte sensatie wordt gebracht door het grootzeil dat na 10 mijl opeens ongevraagd naar beneden dwarrelt. Nog 40 mijl te gaan, Genua 1, halfwinder en spinaker worden beurtelings gebruikt, gelukkig laat de wind dat toe. Het "opgelet maar 4 meter diepte meer, we gaan wenden" van de eerste dag, maakt plaats voor "1 meter tachtig... doe maar, dat is normaal". We calibreren onze dieptemeter dan ook nauwkeuring voor het vertrek uit Nieuwpoort. Brightlingsea op de River Colne is de bestemming - "secondary port" rekenwerk. We kunnen enkele prachtig gerestaureerd Oyster Smaks bewonderen in de bijna helemaal droogvallende haven, die jammer genoeg aan de projectontwikkelaars ten prooi gaat vallen.... het wordt een marina. Met enige opluchting stellen we vast dat de val nog bovenin de mast en niet in de mast zit. Na een half uurtje is de zaak geklaard maar de harpsluiting ligt op de bodem van de Thames. Het is goed te zien dat de cursisten die herstellingswerken ten zeerste appreciëren. Ze wilden zelfs met z'n drieën de mast in. Wok van tofu en courgette met provencaalse kruiden.

Risotto met mascarpone en prosciutto

Woensdag heeft Harwich als bestemming waar de kunst van we het aanleggen aan een meerboei op stroom en op zeil gaan oefenen op de River Deben om vervolgens via de sluis Shotley Marina binnen te gaan. Onderweg veel wind en aan de wind voor het grootste stuk: "It was blowing old boots" Drie reven en de kleinste fok. Maar de zon schijnt en de sfeer zit erin. Bij het binnenvaren Harwich komt alle theorie en praktijk bij elkaar: navigeren, reglementen en zeilen. Hier moet je de basismaneuvers instinctief kunnen toepassen en bevelen om tussen de container- en cruiseschepen te schipperen.

Een goede test. De crew blijft zich verbazen over de service van de Britten, deze keer de sluismeester. Risotto met mascarpone en prosciutto met een aangepaste witte wijn is hun beloning.

Confit de canard met verse boontjes en aardappels met rozemarijn

Donderdag is de kers op de taart: Southwold: aanleggen op de River Blyth, de kortste rivier van de Britse eilanden, 6 knopen stroom bij eb, 4 bij vloed, geringe diepte, nauwkeurige pilotage vereist. Je moet binnen bij vloed en stroom op draaien bij 20 meter breedte, 300 meter voor een stalen brug waar je niet onder kan, om aan de leggen aan een vaste steiger op die nog altijd 4 knopen sterke stroom. Het anker ligt klaar voor het geval dat... Om met 4 knopen mee bestuurbaar te blijven moet je er een knopje of twee bij doen, dus aan 6 knopen kom je de smalle rivier op, iemand leest de diepte uit - we spreken al lang niet meer van meters - en je moet de moed hebben volle gas te geven om de bocht in te gaan... niets voor gevoelige zielen, maar de voldoening daarna is groot.

Hier wordt nog lang over nagekaart! Door eb en vloed liggen we hier 24 uren aan de kade. De crew kan wat uitblazen en enkele uren zonder instructeur doorbrengen (en de instructeur zonder crew), het stadje bezoeken, de plaatselijke fauna bewonderen, boodschappen doen, kaartjes sturen, enz. Een noodzakelijke pauze na 6 dagen op maximum 36 voet van elkaar. Confit de canard met verse boontjes en aardappels met rozemarijn.

Ovenschotel van macaroni, verse groenten en gerookte zalm

Vrijdagmorgen wordt de overtocht naar Blankenberge gepland: 90 mijl. Er wordt een ovenschotel voorbereid en de wachten worden ingedeeld. Ik probeer gewoonlijk een handige cursist en een intellectueel samen te zetten maar deze keer zijn het allemaal slimmeriken... Thames Coastguard voorspelt SW tot W wat dus ruime wind betekent, eindelijk... tot ongeveer 1 minuut voor het vertrek de wind plots aanwakkert en naar het SE krimpt..... Bij het vertrek zie ik dat onze cursisten het er goed vanaf brengen in vergelijking met veel andere schippers. Dat dagje havenmaneuvers is niet voor niets geweest. De eerste uren wordt het opkruisen maar in de omgeving van de Outer Gabbard vindt ook de wind dat het nu goed is geweest en ruimt hij net genoeg om bij de wind naar Blankenberge te kunnen zeilen. Als instructeur moet je nu vertrouwen in de cursisten die je 7 dagen onder je hoede hebt en die het parkoers van de zeezeilschool doorlopen hebben.... de echte test.

Toch even nakijken

Ik blijf wakker bij het kruisen van het verkeersscheidingsstelsel en wordt vroeg in de ochtend nog eens gewekt om een paar reven te verwijderen. Ovenschotel van macaroni, verse groenten en gerookte zalm onder zeil.

Gebakken paling met frieten

Blankenberge halen we op zaterdagmorgen met nog net een halve meter onder de kiel na 21 uren op zee. Een douche en een lichte maaltijd later zijn we op weg naar Oostende waar we de RYCO aandoen, ver van de stad maar ook ver van brulboei Robert van de NSYC. ....Gebakken paling met frieten ('t Zeezotje). De volgende morgen naar Nieuwpoort. Tijdens die tocht dachten we eerst dat we een walvis gezien hadden maar bij nader toezien was het de naakte torso van Paul DM die op Orlent les stond te geven.

Bilan? Het niveau van onze cursisten is over het algemeen behoorlijk. Er wordt spontaan getrimd, er is oog voor veiligheid, er wordt goed genavigeerd, maar er ontbreekt vaak nog een tikkeltje routine. Zij die een recht parkoers 1-2-3 volgen zonder bijscholing, havenmaneuvers of spi, komen vaak iets te kort. Ik blijf mij ergeren aan cursisten die pas na 5 pogingen een paalsteek kunnen leggen - zelfs als dat de eerste dag is - en aan de slecht belegde klampsteken. Kijk allemaal eens in uw praktijksyllabuske eerste graad waarde collega's en maak van die knopen een hard criterium (niet kennen = niet slagen)! In de derde graad komen theorie en praktijk bij elkaar; dat is het mooie aan deze cursus, maar dat is ook de moeilijkheid.

